

ДИМКА МИТЕВА

ТРУДОВИ СО ТРАЈНА ВРЕДНОСТ

Скопје 2023

З а б е л е ш к а. Во рамките на *Зборникот во чест на акад. Митко Маџунков по повод 80 години од неговото раѓање (иаѓа на 19 март 2023 година)* презентираме извесен број наши објавени трудови (вкупно 33), со различни теми од областа на македонскиот јазик, за академиците: Петре М. Андреевски, Божо Видоески, Петар Илиевски, Блаже Конески, Ацо Шопов, Катица Ќулавкова, Ѓорѓи Поп-Атанасов, текстови за Крсте Мисирков, д-р Вангелија Десподова, д-р Љубица Станковска, Васил Манчев, проф. Де Бреј, Славе Николовски-Катин (во вид на статии, прикази и хроники).

Во Зборникот што е пред нас, се разбира, на прво место, се поместени и неколку трудови што се однесуваат на книжевната дејност на славеникот – акад. Митко Маџунков: „Речник на изрази во романот „Правта на библиотеките“ (400 стр., рецензент д-р Гоце Цветановски), Фреквентен речник на зборовните форми (18.547 единици, 483 стр.) во романот „Правта на библиотеките (рецензија на македонски и англиски јазик од д-р Бобан Карапејовски) и две статии: Митко Маџунков во светот на спротивностите (Напоредна употреба на антонимните спрегови во романот на Митко Маџунков „Правта на библиотеките“).

ТРУДОВИ СО ТРАЈНА ВРЕДНОСТ ОД ОБЛАСТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Во книгата: Димка Митева, Речник на „Табакерата“ на Ѓорѓи Абаџиев / Димка Митева. – Скопје : Митева Д., 2006. – 473 стр. : 20 см

Дел IV Прилози, стр. 453–456.

CIP – Каталогизација во публикација

Народна и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

821.163. 3–32.09 Абаџиев, Ѓ : 81’374.3(038)

ISBN 9989–2320–1–6

COBISS. MK-ID 63642634

Науката, усвојувањето на сè нови и нови знаења од сите области на човековата дејност – тоа е она што го движи светот напред. Никогаш како во втората половина на минатиот век процесот на придобивањето на научните сознанија не бил толку брз и ефикасен. Новата научно-техничка револуција, на која се сведоци денешните генерации, веќе овозможи да стапи светот во ерата на компјутеризацијата. Оние што се отидени напред, високоразвиените земји, се веќе длабоко навлезени во неа. Затоа токму науката и нејзините носители треба да се почитуваат и кон нивната работа треба да се насочат средствата што се создаваат во општеството – во многу поголема мера одошто досега. Зашто стократно тие ќе бидат вратени и ќе биде многупати умножено богатството на народот. За среќа, ваква ориентација и кај нас почнува да се остварува.

Се наоѓаме во длабока економска, но и општествена криза веќе повеќе од десетина години. Многу нешто треба за да се извлечеме од неа. Новите научни резултати во нашата земја во областа на техничките и општествените науки во чии рамки спаѓа и науката за јазикот несомнено ќе значат голем придонес кон остварувањето на таа цел.

Токму затоа сакаме ние, од своја страна, преку серија емисии *Трудови со истрајна вредност од областа на македонскиот јазик* да ги популаризираме резултатите на наши луѓе во Република Македонија на научен и стручен план во областа на македонскиот јазик, остварени во овие шеесет години слободен живот. А тие не се малку; напротив, во ред научни области имаме луѓе што со својот труд се на нивото на европската, на светската наука. Само, мораме да признаеме, за нив недоволно се знае – за разлика, да речеме, од творците и постигањата во областа на литературата, сликарството, културата воопшто.

Ќе се потрудиме, во соработка со највисоките научни и научно-наставни институции во нашата Република, да про-

говориме токму за трудовите што оставаат бележита трага во нашиот научен живот и значат афирмација на способностите на нашите луѓе во областа на македонскиот јазик на републички и меѓународен план.

Трудови со трајна вредност – тоа се за нас не само посебни книги; тоа се учебници во кои на најдобар начин се презентираат современите знаења од една област, видени низ своја призма; тоа се многубројни реферати, статии и трудови во научните списанија во кои се остварени нови продори во областите со кои се занимаваат нашите научни работници; тоа се лексикографски, лексиколошки, дијалектолошки, ономастички и други дела¹ што се еклатантен доказ дека нивните творци ги усвоиле и најновите постигања на светската наука итн. Затоа да се потрудиме низ серија емисии да ги доближиме трајните вредности во нашата научна мисла создавани, не ретко во не баш најдобри услови, од луѓе што своите умствени способности, подобро својот творечки живот ѝ го посветиле на науката за македонскиот јазик. При нивното презентирање ќе се води сметка за тоа да бидат застапени и творците на нивните дела – независно од областа со која се занимаваат.

*****

Се обидовме да напишеме нешто како Увод во проектираната серија емисии што ја предлагаме под наслов „Трудови со трајна вредност од областа на македонскиот јазик“.

Би требало да се ангажираат стручни луѓе што се готови да напишат 1 до 2 страници за определен научен резултат (книга, печатен поголем труд во списание, статија, реферат од секаков вид и сл.) што има трајна вредност и значел и значи несомнен придонес кон науката за македонскиот јазик воопшто.

Секако, изборот на трудовите со трајна вредност би требало да го извршат добри стручњаци во дадена област. Откако тие ќе определат, да речеме, по 10 такви трудови, би требало или тие самите или да посочат кои луѓе евентуално би се зафатиле со приказ на даден труд. Овде е мошне важен изборот на човек (координатор) којшто е во состојба да ги

најде луѓето, да ги анимира и така обезбеди материјал за серијата емисии. Добро би било кога авторите на приказите, т.е. рецензиите, сами би учествувале во серијата. Ние веќе лично сме разговарале со некои научни работници на полето на македонскиот јазик. Тие ја поздравуваат идејата и ни помогнаа да ја дооформиме концепцијата за посочената серија емисии.

Важно е да се подвлече дека во емисиите не би се водело сметка да бидат трајните научни резултати претставени по области. Не, тие би се презентирале мешано – како кој приказ, т.е рецензија ќе пристигне во редакцијата. Со тоа серијата секогаш ќе биде отворена за претставување и на нови резултати.

-----

¹Такви се, на пример, ред знаменити дела, како што се во областа на македонскиот јазик, Историјата на македонскиот јазик на акад. Блаже Конески, потоа Речникот на македонскиот јазик, постигањата во областа на македонската дијалектологија и ономастика и др. Во македонската историографија тоа е Историјата на македонскиот народ и ред монографски трудови. И во другите области на науката има такви дела. За нив пошироката јавност, тоа е веднаш забележливо, знае малку или недоволно, особено помладите генерации. (Дополнение)

²Текст поднесен до Советот за македонски јазик при Министерството за култура на Р. Македонија во својство на негов член, а по повод 60 години АСНОМ, т.е. до претседателот на Советот – Трајко Стаматоски.

Откако текстот „Трудови со трајна вредност од областа на македонскиот јазик“ не беше ставен на дневен ред (од страна на претседателот на Советот за македонски јазик при Министерството за култура на Р. Македонија – Трајко Стаматоски), ние подоцна го објавивме во кн.: Речник на „Табакерата“ на Ѓорѓи Абациев. Издавач Авторот, Скопје 2006, стр. 453–456.